INSTITUT FOR MENNESKE RETTIGHEDER

NOTAT

JULI 2020

DOK. NR. 18/01983-13
REF. SINL

Kontakt: Fuldmægtig Sinja Kongshøj Laursen på SINL@humanrights.dk eller chefkonsulent teamleder for køn og ligestilling, Morten Emmerik Wøldike på mowo@humanrights.dk

ANBEFALING OM BEKÆMPELSE AF LGBTI+ RELATERET DISKRIMINATION OG HADFORBRYDELSER

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at kønsidentitet, kønsudtryk og kønskarakteristika tilføjes straffelovens § 81, nr. 6, så det fremgår udtrykkeligt, at hadforbrydelser rettet mod en persons kønsidentitet, kønsudtryk og kønskarakteristika også er en strafskærpende omstændighed efter straffeloven. Desuden anbefaler instituttet, at seksuel orientering samt kønsidentitet, kønsudtryk og kønskarakteristika tilføjes som udtrykkelige beskyttelsesgrunde i den danske diskriminationslovgivning uden for arbejdsmarkedet med klageadgang til Ligebehandlingsnævnet.

DISKRIMINATION OG HADFORBRYDELSER

Diskrimination er usaglig forskelsbehandling, som medfører, at en person får en ringere behandling end andre. Diskrimination på grund af køn, race, hudfarve, religion, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse er i dag udtrykkeligt forbudt i dansk ret, men beskyttelsen varierer fra grund til grund.

Hadforbrydelser er en overordnet betegnelse for en type forbrydelser, som er motiveret af fordomme og had til offeret på grund af offerets tilhørsforhold til en bestemt gruppe, fx offerets race eller seksuelle orientering.

Justitsministeriets offerundersøgelse fra januar 2020 viser, at mellem 1.600 og 2.700 personer mellem 16-74 år årligt udsættes for vold på grund af deres seksuelle orientering, herunder homofobi eller transfobi. Et dansk befolkningsstudie fra 2019 viser, at 35 % af homoseksuelle og biseksuelle, og 56 % af transkønnede havde

oplevet at blive mobbet, chikaneret, råbt efter på gaden eller diskrimineret.

BESKYTTELSEN AF SEKSUEL ORIENTERING

Beskyttelsen af LGBTI+-personer findes i forskellige love. Homoseksuelle (lesbiske (L) og bøsser (G)) og biseksuelle (B) er beskyttet under diskriminationsgrunden seksuel orientering i forskelsbehandlingsloven inden for arbejdsmarkedet. Uden for arbejdsmarkedet beskyttes seksuel orientering efter racediskriminationsloven. Denne lov er underlagt offentlig påtale. Det er således anklagemyndigheden, som efter en anmeldelse, skal afgøre, hvorvidt der kan føres en sag.

Det vil derfor være en styrkelse af beskyttelsen af seksuel orientering, hvis diskriminationsgrunden bliver udtrykkeligt tilføjet i den danske diskriminationslovgivning uden for arbejdsmarkedet med klageadgang til Ligebehandlingsnævnet.

INDEN FOR ARBEJDSMARKEDET		UDEN FOR ARBEJDSMARKEDET	
Køn	**Alder**	**Køn**	**-**
Race	**Handicap**	**Race**	**Handicap**
Hudfarve	**National oprindelse**	**-**	**-**
Religion eller tro	**Social oprindelse**	**-**	**-**
Politisk anskuelse	**Etnisk oprindelse**	**-**	**Etnisk oprindelse**
Seksuel orientering		**-**	

ANBEFALING

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at seksuel orientering tilføjes som udtrykkelig diskriminationsgrund i den danske diskriminationslovgivning uden for arbejdsmarkedet med klageadgang til Ligebehandlingsnævnet.

BESKYTTELSEN AF KØNSIDENTITET, KØNSUDTRYK OG KØNSKARAKTERISTIKA

Transkønnede (T) og interkønnede (I) nyder i dag ikke udtrykkelig beskyttelse mod diskrimination. Kønsidentitet og kønsudtryk er i praksis blevet tolket ind under diskriminationsgrunden køn efter ligebehandlingsloven inden for arbejdsmarkedet, og efter ligestillingsloven uden for arbejdsmarkedet. Det vil have en væsentlig signalværdi for personer, der oplever diskrimination på grund af deres

kønsidentitet, kønsudtryk eller kønskarakteristika, at disse diskriminationsgrunde udtrykkeligt blev tilføjet de danske diskriminationslove på området.

ANBEFALING

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at kønsudtryk, kønsidentitet og kønskarakteristika udtrykkeligt tilføjes den danske diskriminationslovgivning både inden for og uden for arbejdsmarkedet.

BESKYTTELSEN MOD HADFORBRYDELSER

Selvom straffelovens § 81, nr. 6, alene nævner ”seksuel orientering eller lignende””, så følger det af lovbemærkningerne, at der gælder en beskyttelse i et videre omfang. Det må således lægges til grund, at transkønnede og interkønnede også er omfattet af beskyttelsesområdet efter straffelovens § 81, nr. 6.

I en europæisk undersøgelse om LGBTI-personer i Danmark fremgår, at 44 % af de adspurgte LGBTI-personer slipper deres partners hånd i offentligheden,[i] mens en ud af fem af de adspurgte transkønnede eller interkønnede er blevet angrebet psykisk eller seksuelt i løbet af de seneste fem år, hvilket er dobbelt så mange end blandt homoseksuelle og biseksuelle.[ii] LGBTI+-personer repræsenterer en mangfoldig gruppe af mennesker, som ikke nødvendigvis identificerer sig med hinanden. Det er væsentligt at tydeliggøre denne forskellighed, og ved at tilføje kønskarakteristika, kønsidentitet eller kønsudtryk i straffelovens regler om strafskærpende omstændigheder, vil beskyttelsen blive styrket.

ANBEFALING

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at kønsidentitet, kønsudtryk og kønskarakteristika tilføjes i straffelovens § 81, nr. 6, så det fremgår klart, at hadforbrydelser rettet mod en persons kønsidentitet, kønsudtryk og kønskarakteristika også er en strafskærpende omstændighed efter den danske straffelov.

HADFORBRYDELSER

I Danmark benyttes begrebet hadforbrydelser om kriminalitet, der har baggrund i andres seksuelle orientering, tro, etniske oprindelse eller lignende. Efter straffelovens § 81, nr. 6, er det en skærpende omstændighed ved strafudmålingen, at kriminaliteten er begået på baggrund af andre personers race, etnicitet, tro, seksuelle orientering eller lignende.

MENNESKERETTEN

LGBTI+-personer er beskyttet af de samme universelle menneskerettigheder som alle andre mennesker, og staterne har dermed også en pligt til at yde effektiv beskyttelse mod hadforbrydelser. Europarådets medlemmer har tiltrådt den Europæiske Menneskerettigheds-konvention, som fortolkes i lyset af nuværende samtidsforhold i Europa. Selv om den Europæiske Menneskerettighedskonvention ikke indeholder en udtrykkelig beskyttelse mod diskrimination på grund af seksuel orientering og kønsidentitet, så har Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol anerkendt beskyttelsen mod hadforbrydelser, samt at diskrimination på grund af seksuel orientering kan udgøre en krænkelse af menneskerettighederne.

---

[i] FRA (European Union Fundamental Rights Agency): EU, May 2020, LGBTI survey II – A long way to go for LGBTI equality. Tilgængeligt på: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/lgbti-survey-country-data_denmark.pdf

[ii] FRA (European Union Fundamental Rights Agency): EU, May 2020, LGBTI survey II – A long way to go for LGBTI equality. Tilgængeligt på: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/lgbti-survey-country-data_denmark.pdf